

§ 187

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 9.6.2020 § 18 (liukastuminen)

HEL 2020-004778 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunta päätti hylätä kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikön vahingonkorvauspäätöksestä 9.6.2020 (18 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Muutoksenhaun kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikkö on 9.6.2020 (18 §) päätöksellään hylännyt 22.3.2020 kello 14.45 osoitteessa Hilatie tapahtuneeseen liukastumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen. Päätös on nähtävillä kokonaisuudessaan päätöshistoriassa

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vaatimuksensa vahingonkorvauksesta 22.3.2020 kello 14.45 osoitteessa Hilatie tapahtuneeseen liukastumiseen liittyen. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Oikaisuvaatimuksessa on esitetty, että kaupunki ei ole pystynyt osoittamaan sitä, että liukkaudentorjunnan hyväksi olisi suoritettu minkäänlaisia toimia. Hakijan mukaan on voitu pitää selvänä, että yöpakkasia voi esiintyä, mutta talven jälkeisen katuhiekoituksen pois harjaus oli suoritettu jo vahingon sattumispäivään mennessä. Hakijan mukaan ilmatieteen laitoksen tilasto kuukauden keskimääräisistä lämpötiloista osoittaa, että yleensä maaliskuun lämpötilat ovat keskimäärin nollan alapuolella, joten liukkaudentorjunnan lopettaminen on ollut hätiköityä ja epäammattimaista. Oikaisuvaatimuksen mukaan alueella on vahinkopäivänä yleisesti havaittu mustaa jäätä siinä määrin, että liukkaudentorjuntaa olisi pitänyt suorittaa jalankulkijoiden turvallisuuden varmistamiseksi. Oikaisuvaatimuksessa on esitetty ilmatieteenlaitoksen tilastoja, muistio liukkaudentorjunnan tarpeista alueella sekä liikennevahinkolautakunnan normisto.

Perustelut

Lautakunta viittaa yksikön päällikön päätöksessä esitettyyn asiaa koskevaan selvitykseen sekä yhtyy yksikön päällikön asiassa antamaan päätökseen ja sen perusteluihin.

Hallintopäällikön päätöksen perusteluissa on todettu siihen saatujen selvitysten perusteella, että sääolosuhteet eivät ole aiheuttaneet liukkauden tuntuvaa lisääntymistä, eikä näin ollen ole ollut tarvetta ryhtyä ylimääräisiin kunnossapitotoimiin liukkauden torjumiseksi. Keväällä saattaa erityisesti varjoisissa kohdissa olla yöpakkasen jäljiltä satunnaisia liukkaita kohtia siitä huolimatta, että säätila on plussan puolella.

Vahinkotapahtuma ei yksistään osoita kaupungin korvausvastuuta. Vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää, että kadun kunnossapito on ollut virheellistä tai huolimattonta tai että kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut tyydyttävässä kunnossa. Hilatien jalkakäytävää kunnossapidetään III-hoitoluokan mukaisesti.

Ilmatieteen laitoksen ilmastokatsauksen (3/2020) mukaan maaliskuu 2020 on ollut Etelä-Suomessa noin 3-4 astetta pitkän ajan keskiarvoa lämpimämpi. Kunnan talvi ja pysyvä lumi ovat jääneet maaliskuussa tulematta laajalti Suomen eteläosaan, mutta 14.3. ja 20-21.3.2020 on virrannut kylmää ilmaa koko maahan ja lämpötila on käynyt pakkasen puolella.

Ilmatieteen laitoksen Helsingin Kumpulan säähavaintoaseman tiedoista ilmenee, että koko maaliskuun keskilämpötila on ollut +2.1 °C. Ajalla 1.3.-19.3.2020 on ilman lämpötila ollut vakaasti lämpöasteiden puolella, käyden ainoastaan kerran, 14.3.2020, pakkasella. Lämpötila on ollut korkeimmillaan +9.3°C 19.3.2020. Ilman lämpötila on laskenut illalla 20.3.2020 pakkasasteisiin ja kahtena vahinkopäivää edeltävänä yönä, 21.3. ja 22.3.2020, on esiintynyt yöpakkasia.

Kumpulan säähavaintoaseman tietojen mukaan ilman lämpötila on ollut yöllä 21.3.2020 alimmillaan -6.1°C ja päivällä korkeimmillaan +2.1 °C. Yöllä on esiintynyt ajoittaista lumisadetta, joka on loppunut kello 11, ja lumen määräksi on mitattu 1.7 mm vedeksi muutettuna. Vahinkopäivänä 22.3.2020, on ilman lämpötila käynyt yöllä alimmillaan -6.7 °C:ssa, mutta lämpötila noussut kello 8 lämpöasteisiin käyden ylimmillään +2.7 °C:ssa ennen vahinkotapahtumaa. Vahinkohetkellä on lämpötilaksi mitattu +1°C. Vahinkopäivän sää on ollut poutainen ja selkeä eikä sateita ole esiintynyt. Lumikertymää ei ole vahinkopäivänä ollut, kuten ei myöskään koko maaliskuun aikana.

Ilmatieteen laitoksen Helsingin Kaisaniemen säähavaintoaseman säähavaintotiedot vastaavat pääosin Kumpulan säähavaintoaseman tietoja, mutta niissä kyseisen ajanjakson lämpötilat ovat hieman lämpimämpiä ja lumisateen määrä on vähäisempi.

Yöpakkasen jäljiltä voi esiintyä satunnaisia liukkaita kohtia eli ns. mustaa jätää. Mustaa jätää voi syntyä korkeapaineen aikana, kun lämpötila laskee nolnaan tai lähelle sitä. Mustaa jätää voi muodostua tien pinnalle, vaikka lämpötila ei laskisi pakkasen puolelle. Mustan jään liukkaus on paikallista, jolloin kulkuväylät ovat pääsääntöisesti täysin paljas kivia, mutta paikoin voi esiintyä liukkaita kohtia.

Hakijan aikaisemmin toimittamista valokuvista ei käy ilmi, milloin kuvat on otettu, mutta kuvista on nähtävissä, että jalkakäytävä on paljas kuiva lukuun ottamatta vahinkopaikan kohdalla olevan kiinteistön muodostamaa jalkakäytävän varjokohtaa, jossa on ohut lumipeite. Valokuvista näkyy lisäksi, että kyseisen kiinteistön nurkassa sijaitsevan syöksytornin edessä olevalla jalkakäytävän alueella, on lumipeitteessä märkä kohta. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kiinteistön omistaja tai haltija vastaa kiinteistönsä hulevesien hallinnasta. Kaupunki ei näin ollen vastaa syöksytornesta jalkakäytävälle johdetusta vedestä tai sen jääytymisestä aiheutuneesta vahingosta.

Kaupunki huolehtii kunnossapitolain mukaisista tehtävistään myös liukkaudentorjunnan osalta hiekoitushiekan puhdistamisen jälkeen, mutta jalkakäytävää ei ole hiekoitettu tai tehty muita liukkaudentorjuntatoimenpiteitä ennen vahinkotapahtumaa, koska säätilassa ei ole tapahtunut mitään sellaista muutosta, mikä olisi aiheuttanut tarvetta liukkaudentorjuntatoimenpiteisiin. Kaupungin palautejärjestelmään ei ole myöskään saapunut ilmoituksia, eikä kaupungille ole saapunut muita vahingonkorvausvaatimuksia kyseisen jalkakäytävän liukkauteen liittyen.

Edellä esitetyn perusteiden kaupunki katsoo, että sääolosuhteet eivät ole olleet sellaiset, että kaupungin olisi tullut ryhtyä liukkaudentorjuntatoimenpiteisiin. Maaliskuu on ollut tavallista maaliskuuta lämpimämpi, eikä maassa ole ollut lunta eikä jätää ja kulkuväylät ovat olleet paljas kivia koko maaliskuun ajan. Tästä syystä myös hiekan nosto on voitu suorittaa ennen vahinkotapahtumaa. Vahinkopäivänä ei ole satanut ja vahinkoa edeltävänä päivänä esiintynyt vähäinen ajoittainen lumisade on päättynyt yli vuorokausi ennen vahinkotapahtumaa. Vaikka lämpötila on käynyt pakkasen puolella kahtena yönä ennen vahinkotapahtumaa, ei säätilassa ole tapahtunut mitään sellaista muutosta, mikä olisi aiheuttanut liukkauden tuntuvaa lisääntymistä. Vahinkotapahtuma on näin ollen ollut ennalta arvaamaton kaupungin kannalta. Kaupunki katsoo huolehtineensa kadun kunnossapidosta kunnossapitolain edellyttämällä tavalla eikä vahinko ole johtunut kaupungin kunnossapitotehtävän laiminlyönnistä.

Vahinko on tapahtunut keväällä valoisaan aikaan aurinkoisena päivänä varjoisessa paikassa jalkakäytävän mutkassa. Hakija on kertonut aikai-

semmin, että vahinkopaikka on varjossa aina pitkälle iltapäivään saakka.

Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheutta aikaisemman päätöksen muuttamiseen.

Lopputulos

Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle aiheutuneesta vahingosta.

Kaupunkiympäristölautakunta katsoo, että hallintopäällikön päätöstä ei ole syytä muuttaa.

Sovellettu lainsäädäntö

Vahingonkorvauslaki (31.5.1974/412) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (31.8.1978/669) 1-4 §, 14 §

Maankäyttö- ja rakennuslaki (5.2.1999/132) 103 e §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Virpi Leppänen, lakimies, puhelin: 310 33260
virpi.leppanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiympäristö@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

Oikaisuvaatimuksen käsittelyn edellytykset

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostitse e-kirjeitse 11.6.2020. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 25.6.2020 eli säädetyssä määräajassa.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Virpi Leppänen, lakimies, puhelin: 310 33260
virpi.leppanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 32 k)

Oheismateriaali

- 1 Ilmatieteen laitos Kumpula Vrk-havainnot 21.-22.3.2020
- 2 Ilmatieteen laitos Kumpula Hetkellishavainnot 21.-22.3.2020
- 3 Ilmatieteen laitos Kaisaniemi Vrk-havainnot 1.-22.3.2020
- 4 Auringon nousu- ja laskuajat Helsinki 22.3.2020
- 5 Kunnossapidon selvitys oikaisuvaatimukseen

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös

Päätöshistoria

Postiosoite

PL 58200
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite

Työpajankatu 8
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin

09 310 1691

Faksi

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI06 8000 1200 0626 37

Alv.nro

FI02012566

22.03.2022

Kaupunkiympäristön toimiala Hallinto Hallinto- ja lakipalvelut Hallintopäällikkö
09.06.2020 § 18

HEL 2020-004778 T 03 01 00

Päätös

Kaupunkiympäristön toimialan hallintopäällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakija on 8.4.2020 esittänyt kaupungille yksilöimättömän suuruisen vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimukset on myöhemmin yksilöity yhteensä 6 290,69 euron suuruisiksi. Vaatimuksen mukaan hakija on liukastunut sunnuntaina 22.3.2020 klo 14.45 kävellessään jalkakäytävällä osoitteessa Hilatie 15. Vahingonkäräjien kertomuksen mukaan liukastuminen tapahtui paikassa, jossa jalkakäytävän mutka on varjossa aina pitkälle iltapäivään saakka. Vahingonkäräjä ei ollut havainnut, että jalkakäytävällä oli yöpakkasen jäljiltä mustaa jätää. Vaatimuksen mukaan tien pinta oli ollut jäinen ja hiekoittamaton. Vahingonkäräjien toimittamassa valokuvassa on nähtävissä pieniä määriä lunta vahinkopaikalla.

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kunnossapitolain mukaan kunta voi antaa tarkempia määräyksiä siitä, miten kadun ja yleisten alueiden kunnossapito talvella, muu kunnossapito sekä puhtaanapito on laissa asetetut velvollisuudet ja paikalliset olot huomioon ottaen hoidettava. Määräykset voivat koskea mm. suoritusaikaa sekä katujen ja yleisten alueiden jaottelua tavoitetason mukaan eri kunnossa- ja puhtaanapitoluokkiin.

Helsingissä talvihoidon piiriin kuuluvat alueet on jaettu kunnossapitoluokkiin liikenteellisen merkityksen mukaan. Vahinkopaikka on jalkakäytävä ja se kuuluu hoitoluokkaan III.

III-luokan kevyen liikenteen väyliltä poistetaan lumi, sohjo ja jää niin, ettei synny liikennettä haittaavaa epätasaisuutta. Liukkaus torjutaan heti I- ja II-luokan katujen jälkeen. Aurauksen lähtökynnys III-luokan kevyen liikenteen väylillä on 5 cm. Toimenpideaika on aurauksen osalta kahdeksan tuntia, kuitenkin niin, että klo 13-04 aurauksen ylittänyt sade tulee olla aurattu klo 12 mennessä. Toimenpideaika alkaa siitä, kun lumisade on päättynyt. Liukkaudentorjunnan toimenpiteiden

osalta toimenpideaika on viisi tuntia, kuitenkin niin, että klo 16-7 välillä ilmenneen liukkauden tuntuvan lisääntymisen johdosta liukkaudentorjuntatoimenpiteet tulee olla suoritettu klo 12 mennessä. Liukkaudentorjunnan osalta toimenpideaika alkaa siitä, kun liukkaudessa on tapahtunut tuntuva lisääntyminen.

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan Kaarelan urakka-alueella, johon vahinkopaikka kuuluu, on aloitettu hiekannosto 9.3.2020. Vahinkopaikalta oli jo puhdistettu talven hiekoitushiekat pois vahinkopäivään 22.3.2020 mennessä.

Katuhiekoitus on merkittävä ilmanlaatua heikentävä terveysriski. Tämän takia kaupunki poistaa hiekoitushiekan heti, kun sää- ja keliolosuhteet sen sallivat. Maaliskuussa vallitsi koko Suomessa erittäin lauha säätyyppi, ollen erityisen lauha Etelä-Suomessa (lähde: Ilmatieteen laitoksen Ilmastokatsaus 3/2020). Näin ollen sääolosuhteet ovat olleet sellaiset, että hiekannosto on voitu aloittaa.

Forecan mukaan vahinkopäivänä 22.3.2020 lämpötila on vaihdellut Kumpulan mittausasemalla tehdyissä mittauksissa 2,2 °C ja -6,4 °C välillä. Lämpötila klo 14 oli 2,2 °C. Lämpötila on ollut pakkasella noin klo 9 asti. Lumikertymä on ollut 0 cm eikä sateita ole esiintynyt. Sää on ollut selkeä ja poutainen. Vahinkoa edeltäneenä päivänä 21.3.2020 on esiintynyt vähäistä, ajoittaista lumisadetta, joka ei ole vaikuttanut lumikertymään. Sateen määrä on ollut vedeksi muutettuna 1 mm. Vähäisen lumisateen jälkeen säätila on ollut aurinkoinen ja plussan puolella, jolloin vastasatanut, vähäinen lumi on pääsääntöisesti sulanut pois.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitäjän on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen voi vapautua vahingonkorvausvastuustaan, jos hän voi osoittaa, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti. Sääolosuhteet eivät ole aiheuttaneet liukkauden tuntuvaa lisääntymistä. Näin ollen ei ole ollut tarvetta ryhtyä ylimääräisiin kunnossapitotoimiin liukkauden torjumiseksi.

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon. Keväällä saattaa erityisesti varjoisissa kohdissa olla yöpakkasen jäljiltä satunnaisia liukkaita kohtia siitä huolimatta, että säätila on plussan puolella.

Kaupungin puolelta ei ole todettavissa tahallisuutta tai tuottamusta, eikä kaupunki ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään. Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut oikeusohjeet

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §, 14 §

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan päätös 21.6.2017 § 57

Lisätiedot

Tiia Strömberg, valmistelija, puhelin: 310 39930
kymp.korvausasiat(a)hel.fi